

Bezorgdheid over Nederland

Auteur(s):Geest, S.A. van der,
Varkevisser, M.*De auteurs zijn verbonden aan ocfeb van de Erasmus Universiteit Rotterdam.*varkevisser@few.eur.nl**Verschenen in:**

ESB, 88e jaargang, nr. 4393, pagina 41, 24 januari 2003

Rubriek:

Polderparade

Trefwoord(en):*In de Polderparade 2002 staat Lans Bovenberg opnieuw bovenaan. Opvallend is de toegenomen bezorgdheid over de Nederlandse economie. Met name de te geringe innovativiteit en tekortschietende productiviteit zijn onderwerp van discussie.*

De Polderparade 2002 bestaat uit de veertig Nederlandse en Belgische economen die gedurende de periode 1998-2001 het meest zijn geciteerd in de zeven belangrijkste economische periodieken van ons land. Dit zijn *esb*, *De Economist*, *Financiële en Monetaire Studies*, *Maandschrift Economie*, *Openbare Uitgaven* (tegenwoordig *Tijdschrift voor Openbare Financiën*), *Tijdschrift voor Politieke Economie* en de *Preadviezen van de Koninklijke Vereniging voor de Staathuishoudkunde*. Voor het opstellen van de jaarlijkse Polderparade worden alle citaties in deze periodieken bekeken en gelden de volgende telregels. Iedere verwijzing naar een publicatie van een Nederlandse of Belgische econoom is één punt waard. Het maakt hierbij niet uit of het een Nederlandstalige of anderstalige publicatie betreft. Wanneer meerdere auteurs aan een publicatie hebben meegewerkt, wordt het punt gelijkelijk onder hen verdeeld. Als in hetzelfde artikel verschillende publicaties van een zelfde auteur worden geciteerd, worden deze allemaal in de telling meegenomen. Wanneer expliciet naar een bijdrage aan een bundel verwezen wordt, krijgt niet de (eind)redactie van de betreffende bundel maar de auteur(s) van de betreffende bijdrage het punt toegewezen. Tenslotte worden verwijzingen naar eigen werk en citaties die terug te vinden zijn in biografische artikelen en in artikelen waarbij een eenduidige auteursnaam ontbreekt buiten beschouwing gelaten.

De ranglijst in 2002

Net als vorig jaar bekleedt ook dit jaar Bovenberg de eerste positie in de Polderparade (zie [tabel 1](#)). Zijn voorsprong op 'runner up' Fase - die in november 2002 afscheid heeft genomen van de UvA - is zelfs aanzienlijk gegroeid. Bedroeg het verschil in punten in de vorige editie nog 0,87 punt, nu is dat opgelopen tot bijna negen punten. Fase is niet alleen de aansluiting met Bovenberg kwijtgeraakt, maar voelt inmiddels ook de hete adem van Teulings in zijn nek. De hoogleraar arbeidseconomie en directeur van het Tinbergen Instituut - die vorig jaar al een reuzensprong maakte van plaats dertien naar plaats vier - is namelijk nog slechts iets meer dan eenderde punt van de tweede plaats verwijderd. De top vijf van de ranglijst wordt geïmplementeerd door De Kam en Kleinknecht. De laatstgenoemde stijgt ten opzichte van vorig jaar maar liefst tien plaatsen en dankt dit aan zijn spraakmakende publicaties over de relatie tussen de arbeidsmarkt en innovaties¹. Opvallend snelle stijgers zijn verder Theeuwes (hoogleraar toegepast economisch onderzoek aan de Universiteit van Amsterdam en sinds kort verbonden aan de wrp), De Jong (emeritus) en Van der Wiel (Centraal Planbureau en ocfeb). Daarentegen maken Graafland, Huizinga, Van Zanden en Arnold in het klassement een flinke duikeling. De laatste drie wisten in 2001 zelfs niets aan hun puntentotaal toe te voegen. Net als vorig jaar verliezen de monetaire economen dus terrein, terwijl ook de opmars van geschiedkundige economen van korte duur blijkt te zijn geweest².

Tabel 1. De Polderparade 2002 op basis van verwijzingen in 1998, 1999, 2000 en 2001

	Naam	huidige werkgever(s)	vorig	2001	totaal	
1.	(1)	A.L. Bovenberg	UvT (CentER)/eur (ocfeb)	27,54	9,00	36,54
2.	(2)	M.M.G. Fase	emeritus	26,67	1,00	27,67
3.	(4)	C.N. Teulings	Tinbergen Instituut/ eur (ocfeb)	19,08	8,20	27,28
4.	(3)	C.A. de Kam	rug	19,17	3,92	23,08
5.	(15)	A.H. Kleinknecht	tu Delft	12,67	8,00	20,67
6.	(5)	A.W.A. Boot	UvA	18,00	1,50	19,50
7.	(8)	P.T. de Beer	wrr	15,10	4,00	19,10
8.	(7)	J. de Haan	rug	16,25	1,83	18,08
9.	(6)	S. Cnossen	um/ocfeb	16,50	1,00	17,50
	(9)	S.J.G. van Wijnbergen	UvA	15,00	2,50	17,50
11.	(13)	G. Hofstede	emeritus	13,00	4,00	17,00
12.	(11)	J. Hartog	UvA	14,17	2,33	16,50
13.	(14)	E.E.C. van Damme	UvT (CentER)	12,99	2,50	15,49

14. (20)	J.J.M. Theeuwes	UvA/wrr		11,42	3,83	15,25
15. (27)	H.W. de Jong	emeritus	10,00	5,00	15,00	
16. (10)	J.J. Graafland	UvT	14,42	0,50	14,92	
17. (21)	S.C.W. Eijffinger	UvT (CentER)	11,33	3,50	14,83	
18. (15)	J. Swank	dnb/eur (ocfeb)	12,67	2,00	14,67	
19. (12)	W.C. Boeschoten	tpg kpn Pensioen/rug	13,33	1,00	14,33	
20. (22)	W.H. Buiten	ebrd/lse	10,83	3,00	13,83	
(19)	F. van der Ploeg	eui (Florence)/lse	12,33	1,50	13,83	
22. (-)	B. Nooteboom	eur		7,50	6,00	13,50
(17)	L.J.R. Scholtens	rug		12,50	1,00	13,50
24. (22)	H.A. Keuzenkamp	UvA (seo)	10,83	2,50	13,33	
25. (17)	H.P. Huizinga	UvT (CentER)		12,50	-	12,50
26. (31)	Th.C.M.J. van de Klundert					
	emeritus			9,13	3,33	12,46
27. (24)	J.C. van Ours	UvT (CentER)	10,50	1,92	12,42	
28. (26)	P. de Grauwe	ku Leuven	10,03	2,33	12,37	
29. (40)	H.P. van der Wiel	cpb/ocfeb	8,00	4,00	12,00	
30. (28)	H.J. ter Bogt	rug	9,50	1,50	11,00	
(-)	J.W. Oosterwijk	Ministerie van ez		2,00	9,00	11,00
32. (-)	R.M.A. Jansweijer	wrr		6,25	4,25	10,50
(24)	J.L. van Zanden	uu		10,50	-	10,50
34. (-)	P.W. Moerland	Rabobank		5,00	5,33	10,33
35. (-)	F.J.H. Don	cpb		3,00	7,20	10,20
36. (35)	W. Groot	UvA/um		8,58	1,50	10,08
37. (31)	L.L.G. Soete	um (merit)	9,00	1,00	10,00	
38. (30)	J.M. Groeneveld	Rabobank	9,42	0,25	9,67	
(-)	B.M.S. van Praag	UvA		6,50	3,17	9,67
40. (28)	I.J.M. Arnold	Universiteit Nijenrode		9,50	-	9,50
(36)	A. Heertje	emeritus		8,50	1,00	9,50

Verdwenen namen en nieuwe binnenkomers

Ten opzichte van de Polderparade 2001 zijn dit jaar acht namen uit de lijst verdwenen. Bikker,

't Hart, Houben, De Mooij, Lever, Sijben, Stevens en De Vries wisten hun plek onder de veertig meest geciteerde economen niet te behouden. Tezamen met onder andere Jacobs (hoogleraar strategisch management aan de Rijksuniversiteit Groningen) en Rietveld (hoogleraar vervoerseconomie aan de Vrije Universiteit) bevinden zij zich nu in de wachtkamer van de Polderparade. Hun plaatsen worden ingenomen door zes nieuwe binnenkomers. De titel 'hoogste nieuwe binnenkomer' is dit jaar voor Nooteboom, die met een superstip op de tweeëntwintigste plaats binnenkomt. Hij is als hoogleraar organisatie-theorie verbonden aan de faculteit bedrijfskunde van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Zijn publicaties gaan met name over de vraag op welke wijze innovaties het beste gestimuleerd kunnen worden³. De binnenkomst van Nooteboom komt overigens niet als een verrassing, omdat hij vorig jaar al nadrukkelijk aan de deur van de Polderparade klopte. Dit geldt echter niet voor de secretaris-generaal van het ministerie van Economische Zaken, Oosterwijk. De vele verwijzingen naar zijn nieuwjaarsartikel in esb van januari 2001 brengen hem vanuit het niets op plaats dertig⁴. In dat artikel geeft Oosterwijk aan dat het economische beleid zich de komende jaren moet richten op versterking van de productiviteitsgroei. Meer marktdynamiek, een uitdagender fiscaal klimaat en een versterking van onderwijs en innovatie moeten in dat kader volgens hem de belangrijkste speerpunten van het overheidsbeleid zijn.

De andere nieuwkomers van dit jaar zijn Jansweijer (werkzaam bij de wrr), Moerland (inmiddels werkzaam bij de Rabobank), Don (directeur van het cpb) en Van Praag (universiteitshoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam). Evenals voor Oosterwijk geldt ook voor Don dat zijn entree in de Polderparade verrassend te noemen is: in de jaren 1998 tot en met 2000 wist hij slechts drie punten te verzamelen. Hij dankt zijn klassering van dit jaar vooral aan zijn in 2001 verschenen esb-artikel over het Nederlandse groeipotentieel⁵. Don betoogt daarin dat de hoge bbp-groei van de afgelopen jaren geen stand zal kunnen houden en dat weloverwogen beleid nodig is om het groeipotentieel van de Nederlandse economie te versterken en erosie te voorkomen.

Jaarlijst 2001

Naast de Polderparade 2002 - die betrekking heeft op de jaren 1998 tot en met 2001 - is ook een ranglijst opgemaakt van de dertig meest geciteerde economen in 2001 (zie [tabel 2](#)). In deze jaarlijst staan Bovenberg en Oosterwijk gezamenlijk op de eerste plaats. In de bovenste regionen van dit klassement staan de economen die ook in de Polderparade hoge ogen gooien. Dit geldt echter niet voor Schenk, die sinds vorig jaar als hoogleraar economische wetenschappen aan de Utrecht School of Economics (use) van de Universiteit Utrecht verbonden is. Hij wist niet tot de Polderparade door te dringen en vormt op plaats zes dus een vreemde eend in de bijt. Schenk dankt zijn hoge positie op de jaarlijst voornamelijk aan de Preadviezen van de kvs, die in 2001 betrekking hadden op de herpositionering van ondernemingen. Hierin is veelvuldig verwezen naar Schenk's bevinding dat de grootste acquisities van Nederlandse multinationals ertoe hebben geleid dat hun beurswaarde

Tabel 2. Jaarlijst 2001

	Naam	huidige werkgever (s)	2001
1.	A.L. Bovenberg	UvT (CentER)/eur (ocfeb)	9,00
	J.W. Oosterwijk	Ministerie van ez	9,00
3.	C.N. Teulings	Tinbergen Instituut/eur (ocfeb)	8,20
4.	A.H. Kleinknecht	tu Delft	8,00
5.	F.J.H. Don	cpb	7,20

6.	B. Nooteboom	eur		6,00
	H. Schenk	uu		6,00
8.	P.W. Moerland	Rabobank		5,33
9.	H.W. de Jong	emeritus		5,00
10.	R.M.A. Jansweijer	wrr		4,25
11.	P.T. de Beer	wrr		4,00
	G. Hofstede	emeritus		4,00
	F.T. Schut	eur (iBMG)		4,00
	H.P. van der Wiel	cpb/ocfeb		4,00
15.	C.A. de Kam	rug		3,92
16.	B. van Ark	rug		3,83
	W.H.J. Hassink	uu		3,83
	J.J.M. Theeuwes	UvA/wrr		3,83
19.	S.C.W. Eijffinger	UvT (CentER)		3,50
	C.A. Hazeu	wrr		3,50
21.	P. Rietveld	vu		3,33
	Th.C.M.J. van de Klundert			
		Emeritus		3,33
23.	J. de Beer	cbs		3,25
24.	L. Borghans	um (roa)		3,17
	B.M.S. van Praag	UvA		3,17
26.	G.J. de Bondt	ecb		3,00
	W.H. Buitter	ebrd/lse		3,00
	D. Jacobs	rug		3,00
	Ch. Kalshoven	Economisch bureau abn amro		3,00
	D.J. Wolfson	emeritus		3,00
	G. Zalm	Tweede Kamer vvd		3,00

- gemeten over een periode van drie jaar - met gemiddeld twaalf procent is gedaald. De fusiegolf van de jaren negentig heeft zijns inziens dan ook tot een enorme verkwisting van financiële middelen en managementtalent geleid ⁶.

Een opmerkelijk hoge klassering is er ook voor Schut, die als hoogleraar gezondheidszorgbeleid en economie van de gezondheidszorg verbonden is aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Hij heeft nog onvoldoende punten verzameld om een plaats in de Polder-parade te veroveren, maar met de herziening van de gezondheidszorg voor de deur zou daar binnenkort wel eens verandering in kunnen komen.

Samenvattend

Uit de Polderparade 2002 blijkt dat Bovenberg zijn koppositie niet alleen heeft weten te behouden, maar tevens zijn voorsprong aanzienlijk heeft uitgebreid. De monetaire economen verliezen - net als vorig jaar - veel terrein. Daarnaast behoren ook de geschiedkundige economen tot de verliezers. Hun verrassende opmars van vorig jaar is dus een incident gebleken. In 2001 stonden vooral macro-economische thema's centraal. Er is veel aandacht besteed aan de verbeterpunten van de Nederlandse economie. Met name de gebrekkig werkende arbeidsmarkt, de te geringe innovativiteit en de tekortschietende productiviteit stonden sterk in de belangstelling. Daarnaast bestaat ook steeds meer aandacht voor de noodzakelijke herziening van de gezondheidszorg. Het valt te verwachten dat deze thema's ook de komende jaren centraal zullen staan.

¹ Zie bijvoorbeeld A.H. Kleinknecht, Heeft Nederland een nieuwe loongolf nodig?, Tijdschrift voor Politieke Economie, jrg. 17, nr. 2, 1994, blz. 5-24, en A.H. Kleinknecht en C.W.M. Naastepad, Subtopper in de 'Nieuwe Economie', ESB, 14 juli 2000, blz. 576-578.

² Zie S.A. van der Geest en M. Varkevisser, Monetaire economen verliezen terrein, ESB, 11 januari 2002, blz. 32-34.

³ Zie bijvoorbeeld B. Nooteboom, Samenwerking tussen bedrijven: wat moeten we toestaan?, ESB Dossier, 30 november 2000, blz. D4-D6.

⁴ Zie J.W. Oosterwijk, Nieuwe bronnen van welvaartsgroei, ESB, 4 januari 2001, blz. 4-7.

⁵ Zie F.J.H. Don, Het Nederlandse groeipotentieel tot 2006, ESB, 30 maart 2001, blz. 284-287.

⁶ Zie bijvoorbeeld H. Schenk, Megafusies: kern van de recessie?, ESB, 6 april 2001, blz. 303.